

ArticleHistory:

Received
16/01/2025
Accept
24/03/2025
**Available
online**
25/03/2025

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3621>

**A RESEARCH ON THE PROFESSIONAL PROBLEMS OF
PRIVATE SECURITY OFFICERS IN TURKIYE:
THE ÇOMÜ EXAMPLE
TÜRKİYE'DE ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN MESLEKİ
SORUNLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ÇOMÜ ÖRNEĞİ**

**Hüseyin Erkul¹
Hafize Seçtim²
Handenur Sunal Işık³**

Abstract

While the physiological needs (nourishment, shelter) of people living in communities have been the priority since the ancient times, the need for security has come to the fore after these needs were met. The reason for the emergence of this need is the dangers and threats seen in the community environment and the diversification and increase in quantity and quality of these dangers and threats. Security is one of the most basic needs of people. A large part of this need is provided by the state through law enforcement forces. Private security services are also increasingly gaining importance in ensuring the security of societies. Private security services operate in order to assist law enforcement forces and reduce workload. The study titled "A Research on the Professional Problems of Private Security Officers in Turkey: ÇOMÜ Example" examines the quality of the service provided and the problems related to the relevant profession along with the increase in the number of private security sector and service providers. The purpose of this study is to evaluate the professional problems of private security officers by conducting interviews with personnel responsible for private security services at Çanakkale Onsekiz Mart University and to support the development of the private security profession. For this purpose, an application was made for private security services operating at Çanakkale Onsekiz Mart University. In the relevant study; the training processes, duties, authorities and responsibilities of private security officers and the professional problems they encounter were examined. The data obtained from the field using the descriptive research method was analyzed in the MAXQDA program. The research concluded that private security services being more effective and reliable depends on quality training, effective supervision, use of technological innovations and adoption of a strategic approach in workforce management.

Keywords: Security, Private security, professional problems, ÇOMÜ.

¹ Prof. Dr., Giresun Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ticaret Hukuku ABD, huseyin.erkul@giresun.edu.tr ORCID No: 0000-0002-8856-696X

² Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, hafize.sectim@comu.edu.tr, Orcid:0000-0001-8671-0828

³ Öğretim Görevlisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Yenice Meslek Yüksekokulu, 0000-0002-5357-6842, handenur.sunal@comu.edu.tr

Özet

Topluluklar halinde yaşayan insanların ilk çağdan günümüze fizyolojik ihtiyaçları (beslenme, barınma) öncelikli iken bu ihtiyaçların karşılanmasının ardından güvenlik ihtiyacı öne çıkmıştır. Bu ihtiyacın ortaya çıkmasının gerekçesi ise topluluk çevresinde görülen tehlikeler, tehditler ve bu tehlike-tehditlerin nicelik ve nitelik olarak çeşitlenmesi ve çoğalmasındır. Güvenlik, insanların en temel ihtiyaçlarından biridir. Bu ihtiyacın büyük bir kısmı devlet tarafından kolluk kuvvetleri aracılığıyla sağlanmaktadır. Toplumların güvenliğinin sağlanması hususunda özel güvenlik hizmetleri de günümüzde giderek önem kazanmaktadır. Özel güvenlik hizmetleri; kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak ve iş yükünü azaltmak amacıyla faaliyet göstermektedir. “Türkiye’de Özel Güvenlik Görevlilerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma: ÇOMÜ Örneği” adlı çalışmada da özel güvenlik sektörü ve hizmet sağlayıcılarının sayısındaki artışla birlikte, sunulan hizmetin kalitesi ve ilgili mesleğe ilişkin sorunlar incelenmektedir. Bu çalışmanın amacı; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversite’sinde özel güvenlik hizmetlerinden sorumlu personel ile görüşmeler yapılarak özel güvenlik görevlilerinin mesleki sorunlarının değerlendirilmesi ve özel güvenlik mesleğinin geliştirilmesine destek olmaktır. Bu amaçla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversite’sinde faaliyet gösteren özel güvenlik hizmetlerine yönelik bir uygulama yapılmıştır. İlgili çalışmada; özel güvenlik görevlilerinin eğitim süreçleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile karşılaştıkları mesleki sorunlar incelenmiştir. Betimsel araştırma yöntemi kullanılarak alandan elde edilen veriler Maxqda programında analiz edilmiştir. Araştırmada özel güvenlik hizmetlerinin daha etkin ve güvenilir olması kaliteli eğitim, etkin denetim, teknolojik yeniliklerin kullanımı ve iş gücü yönetiminde stratejik bir yaklaşımın benimsenmesine bağlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, özel güvenlik, mesleki sorunlar, ÇOMÜ.

GİRİŞ

Tarihsel süreç içerisinde toplu yaşamı sürdüren insanlar başta doğal olaylar ve doğadaki vahşi ortamlardan korumak için mağaraları ve ağaçlık alanları güvenlik amacıyla kullanmışlar ve fiziksel güçleriyle yaşamlarını devam ettirebilmişlerdir. Daha sonraları alet ve basit araçların kullanılması ve birlikte toplumsal yaşamın düzenlenmesiyle ve artı ürünün ortaya çıkmasıyla birlikte işbölümü ve uzmanlaşma sonucunda bazı meslekler ortaya çıkmıştır.

Zanaatların ortaya çıkması ve güvenliği sağlamada rol oynayan korucular, devlet olgusunun işlemeye başlamasıyla birlikte toplumda silahlı muhafızlara dönüşmüş ve toplumsal mutabakatla birlikte süreç içerisinde meslekleşmiştir.

Akılın ve bilimin gelişmesiyle birlikte güvenlik konusu önemli bir olguya dönüşmüş ve modern devletlerin en temel görevlerinden biri olmuş ve görevleri gerçekleştirecek görevlilerin yetiştirilmesi devlet politikaları haline gelmiştir.

Kamu güvenliğinin sağlanması kamusal kolluğun görevi iken neoliberal politikaların uygulaması sonucunda özel sektörün sağladığı kamu hizmeti şekline dönüşmüştür. Türkiye de 1990’lardan itibaren dünyada yaşanan “küreselleşme” rüzgarlarından etkilenmiş ve kamu güvenliğinin sağlanması kamu kesiminin yanı sıra özel kesimin de hizmet alanına girmiş ve “**özel güvenlik**” konusu önem kazanmıştır.

Kamusal kolluğu sağlayan “**polis**” teşkilatı ve görevlilerin yanı sıra “**özel güvenlik kurumları**” ve “**özel güvenlik görevlileri**” hem kamu kurumları ve kuruluşları ile özel işletmelerde görev yapmaya başlamış ve bu konuda yasal ve yönetsel düzenlemeler çıkarılmıştır.

“Özel Güvenlik Görevlilerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma: ÇOMÜ Örneği” adlı çalışmada “özel güvenlik” kelimesi anahtar kelime olarak

kullanılmıştır. Bu doğrultuda ilgili araştırmada öncelikle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tez merkezinde tarama sayfasında yayınlanan, erişimine izin verilmiş ve şu an yürürlükte olan 5188 sayılı Kanun'un kabul edildiği 2004 yılından 2023 yılına kadar hazırlanan 74 tane lisansüstü teze ulaşılmıştır.

Bu araştırmada ise özel güvenlik görevlilerinin yetiştirilmesi; görev, yetki ve sorumlulukları ile bu görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları mesleki sorunların bir irdelenmesi yapılmış, betimsel araştırma yöntemi kullanılarak durum saptaması gerçekleştirilmiş, sorun teşhis yapıldıktan sonra alandan toplanan veriler Maxqda programında kategorileştirilmiş ve değerlendirilmiştir.

Bu bulgular ışığında sorunlar ortaya konmuş ve bu sorunların çözümlenmesine yönelik uygulanabilir öneriler getirilmiştir. Bu araştırmanın temel amacı; özel güvenlik mesleğini geliştirmek, özel güvenlik görevlilerinin mesleki sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak ve özel güvenlik görevlilerinin başta eğitimleri olmak üzere çağın gereklerine göre yetişmelerine destek olmaktır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde; öncelikle araştırmanın kuramsal inşasını oluşturan güvenlik ve özel güvenlik kavramları genel olarak açıklanmıştır.

Güvenlik

Güvenlik olgusu insanlık tarihi kadar eski olmasına rağmen günümüzde güvenlik kavramının tanımına ilişkin bir görüş birliği olmadığı da görülmektedir. Ancak, güvenlik olgusuna yönelik ilgi ve araştırmalar günümüzde artarak devam etmektedir. Bununla birlikte güvenliği sağlamanın zorluğu ve önemi sıklıkla vurgu yapılan konular arasındadır.

Bireylerin tehlike ve kazalara karşı korunması, can ve mal güvenliklerinin sağlanması, toplum içerisinde genel bir huzur ve refah ortamının varlığını sağlamaktadır. Diğer bir ifade ile korku, endişe ve kaygı ortamı yerine huzur ortamını sağlayan güvenli ortam, toplumsal ilişkileri düzenleyen temel belirleyici güçler arasındadır. Güvenlik ihtiyacının karşılanmaması sonucunda korku, endişe ve kaygı durumu ortaya çıkabilmekte ve toplumsal ilişkiler zarar görebilmektedir.

Genel olarak güvenlik, toplumdaki bireylerin kendilerini tehlike içinde hissetmemesi, korku ve endişe içerisinde olmadan sosyal hayatın içerisinde yer edinmesi, sahip olduğu mal varlıklarını ve yaşamlarını huzur içerisinde sürdürmeleri olarak tanımlanmıştır (Domaç, 1998: 12). Sosyal hayatın içerisinde yer alan tüm bireyler için kişilik haklarının, insanlık onurlarının, kamusal ve kişisel mallarının her türlü tehlikelerden korunmasını, her bir hizmet dalında güvenlik hizmetlerinin başarılı biçimde sunulmasının gerekleri olan bilgi, beceri, tutum ve hedefleri içeren güvenlik aynı zamanda emniyet kavramıyla da açıklanır (Aras, 2018: 147). Ancak, güvenlik kavramının işaret ettiği eylemler, insanlara ve eşyalara zarar verecek bilinçli ortaya çıkarılmış eylemler iken emniyet kavramının tehlike ve risk durumlarından muaf olmaya işaret ettiği de görülmektedir.

“Güvenlik” kavramının tarihsel gelişiminin iki aşamalı olarak gerçekleştiği ifade edilmektedir. Güvenlik, ilk aşamada Romalılar tarafından “securitas” biçiminde kullanılmaya başlanmış ancak, kendi içinde çelişkiler taşıyan ve dini yansımaları sahip bir kavram olmuştur. Orta çağın sonunda kavram yerini “certitudo” kavramına bırakmıştır. Thomas Hobbes’un döneminden başlayan ikinci aşamada ise modern devletlerin işlevlerinden birisi haline gelmiştir (Arends, 2012: 199). 17. yy’da Hobbes tarafından ilk kez devletin varlık nedenlerinden biri olarak açıkça ifade edilen güvenlik kavramı, 18. yy’ın sonlarına doğru uluslararası politikanın

sistematiik hal almasıyla birlikte öncelikle takip edilen bir ulusal çıkar olmuş ve tüm devlet davranışlarına yön vermeye başlamıştır (Birdişli, 2020: 255). Günümüzde ise güvenlik, ulusal ve uluslararası alanlarda en temel kavramlarından biri olarak görölmektedir.

Ancak devletlerin güvenliğinin ötesinde güvenlik birçok alan ve kurumda da kendini göstermektedir. Romalılar yangını çok büyük bir sorun ve tehdit olarak görmüş ve şehri gözetleyen görevliler anlamına gelen hem itfaiye hem de polis hizmeti veren “the vigiles” adı altında bir yapılanmaya gitmiştir. Bununla birlikte modern anlamda güvenlik, toplumsal hayatta köklü değişimler yaratan Sanayi Devrimi'yle birlikte gelişme göstermiştir. Zamanla yaşanan ilerlemeler ve gelişmelerle birlikte yaşanan değişimler güvenliği daha etkin bir hal ve imkân haline dönüştürmüştür. Ortak bir tanım mevcut olmamasına rağmen; güvenlik kelimesi Latince “se-curus” kelimesinden türemiştir. Birçok araştırmacının tanımı bulunmaktadır. Günümüzde sanal iletişim araçları ve kanallarının kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte güvenlik ihtiyacı ve tehditleri de sanal dünyaya taşınmıştır (Bakan ve şahin, 2018: 136).

Güvenliğin boyutları incelendiğinde Ürsula Oswald-Spring tarafından 1990'lı yıllardan itibaren kullanılan şekliyle geniş bir perspektifle ele alındığı görölr. Güvenliğin boyutları; siyasi ve askeri boyutu içeren ulusal güvenlik, milletler ve toplumsal grupların güvenlik boyutunu içeren toplumsal güvenlik, bireyler ve insanların güvenliğini içeren insan güvenliği, ekosistem güvenliğini içeren çevresel güvenlik, cinsiyet eşitliği, yerli halk ve azınlıkları içeren cinsiyet güvenliği olarak açıklanmaktadır (Tanrısever, 2014: 122-123). Genel olarak bakıldığında ise güvenliğin bugün ulusal güvenlik, insani güvenlik, toplumsal güvenlik ve kamu güvenliği gibi boyutlarla ele alındığı ve zamanla değişen, çeşitlenen tehditlerle birlikte sadece ulusal ve uluslararası düzeyde devletleri değil bireyleri ve toplumları da kamusal, kurumsal ve özel güvenliğe daha fazla önem vermeye zorladığı görölmektedir.

Özel Güvenlik

Kamusal güvenlik, kurumsal güvenlik ve özel güvenlik genel olarak birbirini tamamlayıcı amaçlarla oluşturulmuştur. Dünyada kamu düzeninin sağlanması ve suç önleyici tedbirler kapsamındaki görevlerin belirlenmesi kanun koyucu tarafından görevlendirilen kişi ve kurumlar aracılığıyla sağlanmaktadır. Günümüzde ise güvenliğin sağlanması sadece kamu gücüne dayanmamaktadır. Anayasal haklar çerçevesinde ele alınan kişi hak ve hürriyetlerinin güvenliğini sağlamak için yasal bir alt yapıya sahip olan özel güvenlik tedbirleri de bulunmaktadır.

İnsanların can ve mal güvenliğinin sağlanması toplumun devlete olan güveninin ve refah ortamının önkoşulları arasında yer almaktadır. Güvenliği sağlanmaması ise toplumda devletlere olan güvenin zedelenmesine sebep olacağı için devletler; güvenlik, suç oranları ve asayiş gibi konular üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ayrıca günümüz dünyasında hızlı kentleşme ve modernleşme gibi etmenlerle birlikte güvenliğinin sağlanmasının önünde ciddi zorlukların varlığı güvenliğe verilen önemin giderek artmasını sağlamıştır. Beslenme, barınma, mülk edinme gibi ihtiyaçların yanında güvenlik ihtiyacının karşılanması devletler tarafından zorunlu olarak gerçekleştirilen ancak hızlı kentleşme ve devletlerin büyümesiyle güvenlik ihtiyacını karşılamasının zorlaşmasıyla özel güvenlik hizmetleri oluşturulmuştur (Şafak, 2000: 2).

Güvenlik hizmetlerinin sunumunda önemli bir yer tutan özel güvenlik giderek artan payıyla büyük bir istihdam yaratmaktadır. CoESS Avrupa'da güvenlik

hizmetlerine ilişkin oluşturduğu raporlarda bu açıkça görülmektedir. 2020 verilerine göre tüm Avrupa bölgesinde sektörde 1,88 milyon aktif güvenlik personeli çalışmakta bu rakamın 1,33 milyonu Avrupa Birliği ülkelerinde istihdam edilmektedir. Hızla büyüyen sektörde insan gücü özellikle nitelikli insan gücü temininde sıkıntılar yaşanmaktadır (CoESS, 2020).

T.C. meri mevzuatında 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'un amacını oluşturan 1. maddesinde "... Kamu güvenliği tamamlayıcı mahiyetteki özel güvenlik hizmetleri..." şeklinde geçen ifadede özel güvenliğin devletin kolluk kuvvetlerini tamamlayıcı nitelikte olduğu belirtilmektedir (5188/1). Yine aynı Kanun'un 2. maddesinde "... özel güvenlik, kişiler tarafından özel güvenlik görevlisi istihdam edilerek; kurum veya kuruluş bünyesinde özel güvenlik birimi kurularak veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın alınmak suretiyle sağlanabilir. Özel güvenlik hizmetinin ne şekilde sağlanacağı kişi veya kuruluşlar tarafından belirlenir" şeklinde yer alan ifadede özel güvenlik; özel kişiler, kuruluşlar ve bazı kamu kurumlarının talepleri üzerine kâr amacı güderek kurulan ücreti kamu kaynakları dışında özel kaynaklarla temin edilen hizmetler olduğu belirtilmiştir.

Özel güvenliğin mevzuatımızda da belirtildiği üzere; polis, jandarma ve sahil güvenlik, belediye kolluğu gibi kolluk hizmetlerinin asli görevleri dışında kalan ve kamu düzeni dışında özel bir amaca hizmet eden yardımcı hizmetleri kapsadığı bununla birlikte, bireysel olarak çalışan kişi veya kuruluşlar tarafından ücretlendirilen ve kişi veya kuruluşların can ve mal güvenliğini sağlayan kâr elde etmek amacıyla oluşturulmuş yapıları ifade ettiği görülmektedir (Yılmaz, 1996: 72).

Özel güvenlik ile ilgili tanımlamalar incelendiğinde; özel güvenlik hizmetlerinden yararlanmak için belirli bir ücret ödendiği, kâr elde etmek amacıyla kişi veya kuruluşların yararlandığı devletten bağımsız "özel" olarak talep üzerine yapılan hizmetler olduğu görülmektedir.

Özel güvenlik hizmetlerinde etkililik oldukça önemlidir. Etkili bir güvenlik ise devamlılığı içeren faaliyetlerden oluşmaktadır. Dolayısıyla özel güvenlik aynı zamanda düzenli istihbarat, istihbarata karşı koyma ve bütün şirketlerin kendi güvenlik planını oluşturması gibi eylemleri de içermektedir (Ünal, 2000: 60). Güvenlik planlarının doğru oluşturulması kadar uygulanabilmesi de önemlidir. Bu noktada güvenlik personeli kritik rol oynamaktadır.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun uygulanmasına ilişkin Yönetmelik'in 4. maddesinde geçen tanımlara yer verilmiştir. İlgili maddeye göre özel güvenlik görevlisi, özel koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirmek amacıyla istihdam edilen kişileri ifade etmektedir (5188/ 4).

Sadece özel güvenlik alanı sınırları içerisinde görevli ve yetkili olan özel güvenlik görevlileri; sınırlandırılmış yetki alanları ve hukuk kurallarına içerisinde teknik ve fiziki imkanları kullanarak özellikle bina ve şirketlerin güvenliğinin sağlanması, tehlikeli durumların engellenmesi amacıyla can ve mal güvenliğinin sağlanması faaliyetlerini yerine getirmektedir. Özel güvenlik görevlileri izleme ve denetleme eylemlerini gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda özel güvenlik görevlileri gerçekleştirilen denetleme eylemi için gerekli bilgi ve yeteneğe sahiptirler (Kaygısız, 2008: 2).

5188 sayılı Kanun'un 7. maddesinde özel güvenlik görevlilerinin yetkileri: "... koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme. Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik

sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme. Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama. Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme. Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini dedektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme. Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma. Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma. Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama...” olarak sıralanmaktadır (5188/ 7).

Özel güvenlik görevlilerinin tanımlanmasında görevleri ve yetkileri önemli bir yere sahiptir. Özel güvenlik görevlilerinin temel görevleri ise olumsuzlukları ve zararları önleyici nitelikte olarak faaliyet alanı güvenlik hizmetini talep eden şirketin il sınırları içerisinde kalan sınırları ile belirlenmektedir. Ancak verilecek hizmetin sürekliliği ve icabı gereği gerekli görüldüğü takdirde il koordinasyon kurulu tarafından güvenlik görevlisinin sınırları daraltılabilmekte ya da genişletilebilmektedir (Gürbüzkol, 2013: 33).

Özel güvenlik görevlileri yetki alanları içerisindeki olumsuzlukları ve zararları önleyici kişilerdir. Ayrıca korumak ve güvenliğini sağlamak ile yetkili olduğu alanda herhangi bir olumsuzluk olduğu durumlarda kolluk kuvvetleri gelene kadar görev süresi devam etmekte ve kolluk kuvvetleri geldikten sonra onlara yardımcı olmaktadır. Bu sebeple özel güvenlik görevlileri sık sık ve periyodik aralıklarla hizmet içi eğitim almasını sağlanarak görevlerine devam etmeleri önem teşkil etmektedir (Domaç, 2006: 208).

Güvenlik olgusu içerisinde yer edinen özel güvenlik hizmetleri, hem özel güvenlik görevliliğin artan önemi hem de artan ihtiyaç durumu ile giderek daha önemli bir hale gelmektedir. Özel güvenlik görevlilerinin yetiştirilmesi amacıyla oluşturulan özel güvenlik hizmetleri kapsamında hizmet veren ve ülkeden ülkeye farklılık gösterebilen kurum ve kuruluşlar da giderek önemi artmıştır.

TÜRKİYE'DE ÖZEL GÜVENLİK

Bugüne dek insanlar güvenlik ihtiyaçlarını sağlamak için birçok farklı yöntemler kullanmışlardır. Bu yöntemler arasında bazen göç bazen silah kullanımı vs. olmuştur. Devletler ise güvenliklerini sağlamak için ciddi maddi ve insani güç kullanmak zorunda kalmışlardır. Ancak küreselleşen ve dijitalleşen dünyada bireylerin güvenlik alanlarına yönelik tehditler hem fazlalaşmış hem de farklılaşmıştır (Akbaş vd., 2018). Bu nedenle suç oranlarının da artış oranı göz önünde bulundurularak geleneksel yöntemlerin farklılaştırılması fikri ortaya çıkmıştır. Devlet tarafından sunulan güvenlik hizmetlerinin eksiklikleri ve bireylerin can ve mal güvenliklerini koruma endişesinin artışı nedeniyle özel güvenlik ihtiyacı ortaya çıkmış ve bir meslek haline dönüşmüştür.

Özel güvenlik ile ilgili çalışmalara dünyada ilk kez Amerika, İngiltere ve İsveç adım atmıştır. 1730 yılında ilk kez Daniel Defoe güvenlik sorununa, insanların artık güvende olmadıklarına ve vatandaşların yağmalanıp, şiddet gördüklerine dair ifadeler kullanarak dikkat çekmiştir (Haspolat, 2012). 11 Eylül Terör Saldırıları olarak geçen olaylar ise dünyada güvenlik konusunda önemli bir dönüm noktası niteliğindedir. 1850 yılında Amerika'da ilk özel güvenlik uygulamasının başlamasından sonra, dünya genelinde ve Türkiye'de özel güvenlik hizmetleri her geçen gün hızlı bir şekilde büyümüştür (Dalda, 2013).

Türklerin zengin bir yönetim tarihi süreci vardır. Bu süreçte devletlerin en büyük sorumluluklarından biri olan güvenlik konusu öncelikle askeri kuvvetler aracılığıyla yürütülmüştür. Osmanlı döneminde ücretleri esnaflar tarafından karşılanmak kaydıyla, akşamları güvenliği ve asayişini sağlamaları amacıyla “Ases” adı verilen gece bekçileri görevlendirilmiş ve güvenlik hizmetleri ilk kez o dönemde özelleştirilmiştir (Metli, 2013).

Dünyada ve Türkiye’de zaman içerisinde dönüşüme uğrayan özel güvenlik hizmetleri, Türkiye’de resmi güvenlik anlayışının bir parçası olmuştur. Hatta bugün Türkiye’de özel güvenlik görevlilerinin sayıca kapasitesi oldukça genişlemiş, silahlı kuvvetlerden sonra ikinci büyük güç ve büyük bir istihdam alanına dönüşmüştür (Akbaş vd., 2018). Dünya’da özel güvenlik hizmetleri, ülkelerin kendi kültürel, siyasal ve hukuksal yapısına göre farklılıklar gösterirken (Uçkun, 2012), Türkiye’de özel güvenlik hizmetleri yasalar çerçevesinde tamamlayıcı ve yardımcı kolluk hizmetleri olarak tanımlanmaktadır (Akbaş vd., 2018).

CoESS verilerine göre; 2015 yılı Türkiye’de özel güvenlik şirketi 1511 bunların ilk beşi tüm özel güvenlik hizmetlerinin %30’unu karşılamaktadır. Verilen hizmet %64 oranında özel sektördedir. 2015 yılı raporuna göre Türkiye, 32558 lisanslı özel güvenlik personeli ile Avrupa’nın en fazla aktif lisanslı özel güvenlik personeline sahip ülkesidir. Özel güvenlik personelinin Avrupa genelinde çoğunlukla erkek istidam edilen bir meslek olduğu görülmektedir. Türkiye Avrupa ortalamasının üzerinde kadın istihdan oranına sahiptir. Bununla birlikte Aktif lisanslıların % 85’i erkektir. Estonya % 66, Yunanistan % 68 erkek istihdam oranı ile Avrupa’da özel güvenlik kadın çalışanı sayısı en yüksek ülkelerdir. %91 Birleşik Krallık, Portekiz %94 Bulgaristan % 92 en yüksek erkek aktif özel güvenlik lisansına sahip kişi bulunmaktadır (CoESS, 2015).

Günümüzde özel güvenlik görevlilerinin yetiştirilmesi önem arz etmektedir. Ülkelerde yaşanan güvenlik risklerinin artması ve daha kaliteli bir özel güvenlik beklentisinin oluşması nedeniyle, özel güvenlik görevlilerinin eğitimleri ve denetimleri önem kazanmıştır. Yapılan araştırmalarda özel güvenlik görevlilerinde misyon ve vizyon eksikliği tespit edilmiş, özel güvenlik personelinin mesleklerini sahiplenmediği ve üniforma ile sertifika hedefleri için çabaladıkları gözlemlenmiştir (Alpkutlu, 2017).

Avrupa ülkelerindeki özel güvenlik eğitimleri ile Türkiye’deki özel güvenlik eğitimleri kıyaslandığında, mevzuat açısından Avrupa’nın çok daha ileride olduğu ifade edilemez, ancak Avrupalı özel güvenliklerin Türkiye’deki özel güvenliklerden daha profesyonel davrandıkları söylenebilir. Avrupalı özel güvenliklerin daha profesyonel davranmalarının nedeni, Avrupa’nın CoESS ve UNI-Europa gibi sistemler kurarak, tüm Avrupa’ya kapsayacak kanunlar çıkarmaları ve buna bağlı olarak da özel güvenlik görevlilerine yüksek standartlı eğitimler vermeleridir (Acun, 2018). Böylelikle Avrupa’da özel güvenlik görevlileri, ülkenin kolluk kuvvetleri kalitesinde yetiştirilmektedir. Türkiye’de ise durum farklıdır. Öncelikle basit şartlarla göreve alınmaktadırlar. Ayrıca özel güvenlik görevlilerinin yetiştirilmelerine ve eğitimlerine yeterince önem verilmemektedir. Türkiye’deki özel güvenlik görevlilerinin hızlandırılmış ve kısa süreli kurslarla göreve başlama sayısı, şu anda Avrupa’nın tüm ülkelerinin özel güvenlik sayılarından daha fazladır. Özel güvenlik görevlilerinin sayıları gün geçtikçe daha da artmaya devam ederken, eğitime ve denetime verilen önemin o denli düşük seviyede olması da bir paradox oluşturmaktadır.

Türkiye’de özel güvenlik görevlileri ilk olarak 2495 sayılı kanuna göre İçişleri Bakanlığınca verilen eğitim ile yetiştirilmeye başlamıştır (Mil, 2014). Bakanlık ilk olarak bu eğitim “Emniyet Teşkilatı” tarafından verilmiştir. Sonrasında eğitim

açısından yetersiz kalınmış ve 5188 sayılı Kanun ile eğitim faaliyetlerinin bu yönde açılan eğitim kurumlarınca verilebileceği amir hüküm olarak belirtilerek, özel güvenlik görevlileri yetiştirme alanında çeşitliliğe gidilmiştir (Çavdar ve Gürbüzkol, 2016). Böylelikle eğitimlerin artırılması sağlanmıştır.

“Özel Güvenlik Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında, bir özel güvenlik görevlisi adayı, teorik ve uygulamaları silah eğitiminden oluşmak kaydıyla toplamda 120 ders saati temel eğitim almak ve eğitimlerden başarılı olmak zorundadır. Şayet özel güvenlik görevlisi çalışacağı yerde silahlı bir şekilde görev yapacaksa, ayrıca 120 saat temel eğitimin içinde atış ve silah eğitimini de almak ve başarılı olmak zorundadır. Aksi takdirde atış ve silah eğitimi almak zorunda değildir. 26 Eylül 2009 tarih ve 27358 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile 120 saatlik temel eğitimde silah ve atış eğitiminin 20 saate indirildiği ifadesine yer verilmiştir. Silah taşımayacak görevlilerin eğitim saati ise asgari 100 saate çıkarılmıştır (Acun, 2018:103). Türkiye’de 120 saatte verilen eğitim saati; İspanya’da 180 saat, Letonya’da 160 saat, Romanya’da seçilen programa göre 90 ile 360 saat ve Polonya’da 146 saatlik teorik ve 114 saat de pratik eğitim olarak verilmektedir (Acun, 2018:110). Dolayısıyla ülkeler arasında özel güvenlik hizmetleri kapsamında eğitim saatlerinde, eğitim program içeriklerinde ve denetleme konularında bazı farklılıklar vardır.

Bununla birlikte Türkiye’de özel güvenlik temel eğitimi teorik ve pratik eğitim ile silah eğitiminden oluşmak üzere 120 ders saatidir (5188/ 14.m). Bununla birlikte İsviçre’de 20, İngiltere’de 28; Almanya’da 40, Hollanda’da 650, İspanya’da 180, Romanya’da 360, Portekiz’de 230 ders saati teorik ve pratik eğitim sonucunda özel güvenlik lisansı verilmektedir. 2015 verilerine göre özel güvenlik sektörü Türkiye’de 3.167 milyar avro büyüklüğe ulaşmış ve Avrupa’da 5. sırada yer almıştır (CoESS, 2015).

Son yıllarda Türkiye’deki üniversitelerde özel güvenlik ve koruma alanında bölümler açılmıştır. Bu bölümler iki yıllıktır. Üniversitelerin teşvik edilmesi amacıyla yapılan bu düzenlemeyle bu alanlardan mezun olanların beş yıl süreyle silah eğitimi hariç özel güvenlik temel eğitimi almak şartı aranmadığı ifade edilmiştir (Acun, 2018). Ancak üniversitelerin özel güvenlik bölümlerinden mezun olan adaylara, silâh eğitimi de aldıkları halde silahlı güvenlik izni ve kimliği verilmemesi de hukuka ve eşitliğe aykırı bir durum olarak algılanmaktadır (Derdiman, 2013). Özel güvenlik görevlileri 120 saatlik temel eğitimleri kapsamında, özel güvenlik mevzuatını, insanların hak ve özgürlüklerini öğrenirlerken, alet ve teçhizatlar, yangın güvenliği, acil müdahale, olay yeri güvenliği, etkili iletişim, kişi koruma ve silah bilgisi gibi konularda da bilgi sahibi olmaktadır (Bakkal, 2009). Bu kadar geniş yelpazede verilen eğitimler için 120 saatin yeterli olup olmadığı tartışma konusudur, çünkü ceza hukuku, ceza muhakemesi hukuku, anayasa hukuku ve idare hukuku gibi konularda temel bilgi almayan özel güvenlik personeli için eğitim yetersiz kalmaktadır (Başoğlu, 2007: 69).

Özel güvenlik görevlisi olmuş kişilerin 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 34. maddesi gereği; temel eğitimlerini tamamladıktan beş yıl sonra, ‘yenileme eğitimi’ almaları gerekmektedir. Tekrar başarılı olurlarsa ve sertifika hakkına sahip olurlarsa, aldıkları sertifikalarını İçişleri Bakanlığı’na valilikler aracılığı ile göndermek zorundadırlar. Şayet almış oldukları sertifikalar İçişleri Bakanlığı’na göndermezlerse, beş yılın sonrasında özel güvenlik kimlik kartları valiliklerce iptal

edilmektedir. Bu uygulamanın nedeni ise öncelikle personelin kendisini ve bilgilerini yenilemesi, diğeri ise personelin denetimidir. Diğeri taraftan genel kolluk hizmetlerinde böyle bir uygulama yoktur, lakin özel güvenlik de genel kolluk da aynı amaca yönelik kamu düzenini korumak amacıyla görev yapan hizmet alanlarıdır (Derdiman, 2013). Dolayısıyla her iki güvenlik hizmetlerine de benzer uygulamalar yapılmalıdır.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, kamu güvenliğini tamamlayıcı nitelikte olan özel güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesindeki esas ve usulleri belirlemeyi amaçlamaktadır.

Koruma ve güvenliği sağlamış oldukları alana girmek isteyen kişileri duyarlı kapıdan geçirme, kişilerin üstlerini dedektörle arama ve eşyalarını X-ray cihazından geçirme, toplantı, spor müsabakası, konser gibi çeşitli etkinliklerde kimlik sorma, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 90. maddesine göre yakalama, görev alanı içinde haklarında yakalama emri veya mahkumiyet kararı verilmiş olan kişileri yakalama ve arama, yangın, deprem gibi doğal afetler sırasında acil yardım istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme, hava meydanı, liman ve gar gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorgulaması yapma, duyarlı kapıdan geçirme, gerektiğinde kişilerin üstlerini dedektörle arama ve eşyalarını X-ray cihazı gibi güvenlik sistemlerinden geçirme, genel kolluk kuvvetlerine anında bildirmek şartıyla suç teşkil eden ve tehlike oluşturabilecek eşyayı emanete alma, terk edilmiş olan ve bulunan eşyayı emanete alma, kişinin sağlığı bakımından oluşabilecek bir tehlikeden korunmasını sağlamak amacıyla yakalama, olay yerini ve delilleri korumak amacıyla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 168. maddesine göre yakalama, ve gerektiğinde zor kullanma özel güvenlik görevlilerinin başlıca yetkilerindedir.

Özel güvenlik görevlilerinin silah bulundurma ve taşıma yetkisi kanunla sınırlandırılmıştır. Koruma ve güvenlik hizmetinin şekline göre ne kadar miktarda ve hangi özellikte ateşli silah bulundurabileceği Özel Güvenlik Komisyonu tarafından belirlenmektedir. Görevliler, eğitim, öğretim ve sağlık kurumlarında, özel olarak yapılan toplantılarda, spor müsabakalarında, sahne gösterileri gibi etkinliklerde silahlı olarak görev yapamazlar.

Özel güvenlik görevlileri sayılmış olan yetkilerini yalnızca görevli oldukları süre ve alan içinde kullanabilmektedirler. Özel güvenlik görevlilerinin, silahlarını görev alanı dışına çıkarmaları yasaktır. İşlenmiş olan bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden şüphelenilen kişinin takibi, dışarıdan gelen saldırılara karşı önlem alınması, para ve değerli eşyanın nakledilmesi ve cenaze töreni gibi belirli bir güzergâh üzerinde gerçekleştirilen işlemlerde güzergâh boyu güvenlik görevlisinin görev alanı sayılmaktadır.

Özel Güvenlik Komisyonu tarafından belirlenen görev alanı genişletilebilir. Bir güvenlik görevlisi kişi korumasında çalışıyorsa güvenlik görevlisinin görev alanı, koruduğu kişi ile beraberken ülke genelini, koruduğu kişi olmadan bu iznin verildiği ilin sınırlarını kapsamaktadır. Zor kullanma veya yakalama yetkilerini kullanmaları gereken durumlarda olay ivedilikle yetkili genel kolluğa bildirilmektedir. Yakalanan kişiyle birlikte el konulan eşya genel kolluğa teslim edilmektedir.

Özel güvenlik temel eğitimi, teorik ve pratik eğitim ile silah eğitimden oluşmaktadır. Toplamda yüz yirmi ders saatinden oluşan eğitimde, yenileme eğitimi altmış ders saatinden az olmayacak şekilde düzenlenmiştir.

Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te ise özel güvenlik birimi, bir kurum ve kuruluşun güvenliğini sağlamak amacıyla,

kendi çatısı altında kurulan birimi ifade etmektedir. Özel güvenlik şirketi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmaktadır. Üçüncü kişilere koruma ve güvenlik hizmeti sağlayan şirketlerdir. Özel eğitim kurumları, İçişleri Bakanlığı'nın izniyle özel güvenlik görevlileri ve yönetici adaylarına özel güvenlik eğitimi vermek amacıyla kurulmaktadır.

Özel güvenlik şirketlerinde ve alarm izleme merkezlerinde özel güvenlik görevlilerine emir vermek, onları komuta etmek, alınacak güvenlik tedbirlerini, tedbirlerin yerini, sırasını ve zamanını belirlemek ve değiştirmek yetki ve sorumluluğuna yönetici sahiptir. Aynı zamanda özel güvenlik eğitim kurumlarında eğitimden sorumlu olan yöneticiler de bulunmaktadır. Kanun çerçevesinde özel koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirmek üzere istihdam edilen kişiler de özel güvenlik görevlisi olarak adlandırılmaktadır.

Özel güvenlik birimleri ve görevlileri görev alanında bir suçla karşılaştıkları zaman suça el koymak yetkisine sahiptir. Suçun devamını önlemek, sanığı tespit ederek yakalamak, olay yerini ve suç delillerini muhafaza etmek ve elde ettiklerini yetkili genel kolluğa teslim etmekle mükelleftirler. Özel güvenlik görevlileri, genel kolluğun olayı devralmasından itibaren genel kolluğun talebi üzerine araştırma ve delil toplama amacıyla genel kolluğa yardım edebilmektedirler.

Özel güvenlik temel eğitimi ve yenileme eğitimi İçişleri Bakanlığı'ndan faaliyet izni alan özel eğitim kurumları tarafından gerçekleştirilmektedir. Özel güvenlik eğitimine alınan adaylar, en az 120 saatlik eğitim almakla sorumludurlar. Ateşli silah taşıyacak özel güvenlik görevlileri programın 20 saatinde silah ve atış eğitimi alırlar. Temel eğitimden önce alınması gereken "özel güvenlik görevlisi olur" ibareli sağlık raporu ve öğrenim durumunu belirten belge adaylardan istenir. Özel güvenlik görevlilerine verilecek eğitim çalışacakları yerin ve yapacakları görevin alanına göre belirlenebilir.

Özel güvenlik görevlileri ve yöneticiler kimlik kartlarının yenilenebilmesi için beş yılda bir yenileme eğitimi almak durumundadırlar. Yenileme eğitimi toplamda 60 ders saatidir. Eğitimin 10 ders saatinde ise silah bilgisi ve atış dersi verilir.

Kanun ve Yönetmelik hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığını, yasak uygulama ve davranışların olup olmadığını ve amaç dışında faaliyette bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla, özel güvenlik şirketleri, alarm izleme merkezleri, özel güvenlik birimleri ve özel eğitim kurumları, İçişleri Bakanlığı ve valilikler tarafından her zaman denetlenebilir.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ (ÇOMÜ) ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ

ÇOMÜ özel güvenlik hizmetleri, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinin akademik ve idari personelinin, öğrencilerinin ziyaretçilerinin can ve mal güvenliğinin sağlanması, konulan kurallara uymalarının sağlanması ve üniversite kampüslerinin, bina, bahçe ve alanları ile her türlü taşıt, malzeme ve ekipmanlarının güvenliğinin temin edilmesi amacıyla "ÇOMÜ Güvenlik Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönerge'de ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Yönergede geçen Koruma ve Güvenlik Şube Müdürlüğü, İdari Mali İşler Daire Başkanlığı bünyesinde kurulmuştur. Genel Sekreterliğe bağlıdır ve Üniversitenin tüm güvenliğini sağlamak amacıyla görev yapmaktadır. Üniversitenin koruma ve güvenlik şube müdürü ve müdüre bağlı görev yapan koruma ve güvenlik şefleri bulunmaktadır. Özel güvenlik görevlileri, Üniversitenin koruma ve güvenlik görevlileri ile özel güvenlik şirketlerinden güvenlik hizmeti satın alınmasıyla çalışmaktadırlar.

Koruma ve Güvenlik Şube Müdürü'nün başlıca görevleri, ilgili mevzuat çerçevesinde güvenlik hizmetlerini yürütmek ve konuyla ilgili gerekli olan yazışmaları yapmaktır. Gerektiğinde İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlığı ile eşgüdümlü bir şekilde çalışır. Özel güvenlik görevlilerinin aylık nöbet cetvellerini düzenleyerek ilgililere bildirir ve kontrolünü sağlar. Milli bayramlar, bahar şenlikleri, spor karşılaşmaları, mezuniyet törenleri, konferans gibi önemli günlerde birimlerle ortaklaşa çalışarak alınması gereken güvenlik tedbirlerini sağlamaya çalışır. Güvenlik teknolojilerini yakından takip ederek yeni gelişmelere uyum sağlamak için eğitimler alır ve personelini de bu eğitimlerle yetiştirir.

Koruma ve güvenlik planlarını hazırlayarak uygulayan şube müdürü görevlilerin çalışma usul ve esaslarını da belirlemektedir. Görevlilerin gece ve gündüz denetlenmesini ve denetimler sırasında varsa eksikliklerin ve ihtiyaçların giderilmesini sağlamaya çalışmaktadır.

Koruma ve güvenlik şefi, görev alanı içinde işlenen suçları genel kolluğa bildirmekle yükümlüdür. Genel kolluk olay yerine gelene kadar şüphelilerin yakalanması ve suç delillerinin korunması için gerekli önlemleri alırlar. Görev sırasında kampüsün giriş ve çıkışlarını denetim altında tutarak binaların iç ve dış emniyetini sağlarlar. Araçların plakalarını ve sürücülerin kimliğini de özel güvenlik görevlilerinin aracılığıyla kayıt altına alırlar. Kampüs içinde düzenli devriye hizmeti yaparak maddi ve manevi güvenliği temin etmeye çalışırlar. İçeriden veya dışarıdan oluşabilecek her türlü hırsızlık, yangın ve sabotaj gibi faaliyetlere karşı Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'ne göre dedektörle üst araması yapılmasını sağlamak da görevleri arasındadır. Görevlerini ilgili mevzuat ve talimatlar çerçevesinde gerçekleştiren şef, denetimde bulunarak koruma ve şube müdürünü bilgilendirir. Üniversitenin trafik yönergesi kapsamında kampüste park yasağı olan yerlere veya park alanlarına uygunsuz park edenleri engelleyerek trafik düzenini de sağlamaya çalışmaktadır. Kamera İzleme ve Haberleşme Merkezlerinin çalışmalarını kontrol etmek de görevleri arasındadır.

Özel güvenlik görevlisi, görev alanında can ve mal güvenliğinin sağlanmasıyla, suç işlenmesinin önlenmesiyle, bulundurulması yasak silah ve patlayıcı maddenin tespit edilmesi amacıyla güvenliğini sağladığı bölgeye girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirerek üstlerini dedektörle aramakla ve eşyalarını X-ray cihazından geçirmekle görevlidir. Görev alanında hırsızlık, soygun, yağma gibi her türlü tehlikeye karşı koruma tedbiri alırlar. Toplantı konser, spor müsabakası gibi etkinliklerde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, kişilerin üstlerini dedektörle arama ve eşyalarını X-ray cihazından geçirme yetkilerini kullanmak da görevleri arasındadır. Görev alanındaki suçla ilgili şüphelileri yakalar, delilleri muhafaza eder ve genel kolluk kuvvetlerine teslim ederek onlara yardımcı olurlar. Görev alanı içerisinde meydana gelebilecek doğal afetlerde arama kurtarma görevlilerine yardım ederek birlikte çalışırlar. Aramalar sırasında tehlike oluşturabilecek eşyayı emanete alırlar. Özel güvenlik görevlileri, başta rektör olmak üzere, rektör yardımcılarını, dekanları, yüksekokul müdürlerini ve genel sekreter gibi kişileri tanımakla mükelleftirler.

Kamera izleme ve haberleşme merkezi personeli, kamera görüntülerini sürekli takip ederek gördüğü aksaklıklarda ilgili kişilere bilgi verir. Yapılan yazılı başvurularda geçmişe dönük kamera kayıtlarını korur ve güvenlik şube müdürünün onayı ile ilgili kişilere gönderir. Kamera sistemlerinin çalışır olma durumunun kontrolünü sağlar ve arıza yaşanması durumunda teknik ekibi bilgilendirir. Kendisine yapılan ihbarlarda en yakın güvenlik personelini bölgeye yönlendirmekle ve güvenlik personellerinin telsiz ulaşımının kesintisiz şekilde

devamlılığını sağlamakla görevlidir. Rektörlük protokol giriş personeli, başta Rektör olmak üzere Rektör Yardımcılarını, Dekanları, Yüksekokul ve Konservatuvar Müdürlerini, Genel Sekreteri ve yardımcılarıyla Daire Başkanlarını tanımakla yükümlüdürler.

Nizamiye personeli, kampüs alanına araçla girmek isteyenlere, ilgili giriş-çıkış talimatını uygular. İkili ilişkilerde hitap ve vücut dilini etkili kullanmak durumundadırlar.

Araçlı devriye personeli, mevzuata aykırı biçimde taşıt kullananları, uyuşturucu, ilaç veya alkol olarak araç kullandığı şüphesi bulunan sürücülerini tutanakla tespit ederek İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Şube Müdürlüğüne bildirmekle görevlidir. Kampüste bulunan araçların trafik kurallarına uygun davranıp davranmadığını denetleyerek mesai bitimine doğru Üniversite Rektörlüğü akademik ve idari birimlerin kontrolünü sağlarlar.

Motorize devriye personeli, araçlı devriye personeli gibi mevzuata aykırı biçimde taşıt kullananları İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Şube Müdürlüğüne bildirmekle görevlidir. Ayrıca kampüs içindeki gerçekleşen olumsuz durumlarda bilgi edindikleri andan itibaren olay yerine ulaşarak gerekli müdahalelerde bulunurlar. Nokta nöbet personeli, nöbeti boyunca sorumlusu olduğu bölgede gözetleme ve dinleme yapmakla görevlidir.

Özel güvenlik personeli birimlerde de çeşitli şekilde görev yapmaktadır. Üniversite Rektörlüğü akademik ve idari birimlerini, iç ve dış devriyelerle kontrol ederler. İlan ve afişlerin izinli olup Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi kampüsüne motorlu araçla giriş yapan tüm sürücüler trafik yönergesinde belirtilen kurallara uymak zorundadır. Üniversite kampüslerine gelen tüm sürücüler bu kurallara uymayı taahhüt etmiş sayılır.

ÇOMÜ Trafik Yönergesi, özel güvenlik hizmetleri kapsamında incelenen diğer yasal ve yönetsel kaynaklar arasındadır. İlgili Yönergede, Üniversite yönetimi altındaki yerlerde trafiğin düzenli, akıcı ve güvenli yürütülmesinin sağlanmasını; personel, öğrenci ve ziyaretçilerin mal ve can güvenliğinin teminini; giriş-çıkışların güvenlik ve diğer gerekçelerle kayıt altına alınabilmesini amaçlanmaktadır. Kampüsün tamamında yayaların geçiş üstünlüğü bulunmaktadır.

Araç sahipleri, araç tanıtım pulu olup olmamasına bakılmaksızın gerekli hallerde aracın bagaj ve diğer görünmeyen yerlerini görevlinin isteği üzerine göstermek zorundadır. Kampüste geçiş önceliği üniversite servis araçlarına ve üniversite adına görevli diğer araçlara tanınmıştır. Park yasağı olan yerlerde dörtlüleri yakılsa bile park yapılamamaktadır. Aynı zamanda park yerlerinde araç içinde tütün ürünlerinin tüketilmesi yasaktır. Kampüs içinde herhangi bir sebepten dolayı araçlar plakalarını süslemeyle veya ilanla kapatarak seyir halinde bulunamazlar. Kampüse giren araçlardaki bütün yolcuların giriş-çıkış noktaları bilinmelidir. Kampüste park halinde olan araçlarda çocuk, evcil hayvan vs. bırakılmaz. Bu durumda tüm sorumluluk sürücüye ait olmaktadır. Rektörlüğün gereken müdahaleyi yapması halinde de oluşabilecek her türlü zarar sürücünün sorumluluğundadır. Kampüs içinde karavan vb. araçlarla kamp yapılamaz. Sürücüler bariyer ve kapanların olduğu yerlere dikkat etmelidir. Bariyer ve kapanlardan kaynaklı oluşabilecek herhangi bir hasardan araç sürücülerini sorumludur. Olmadığını belirleyerek birim yöneticisi ve şefine bilgi verirler.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİN MESLEKİ SORUNLARI ALAN ARAŞTIRMASI

Bu bölümde araştırmada kullanılan yöntemler detaylı olarak açıklanmış; bilgi toplama ve işleme araçlarından bahsedilmiştir. Görüşmelerden elde edilen bilgiler analiz edilmiş ve analiz sonuçları betimsel ve açıklayıcı olarak incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

“Türkiye’de Özel Güvenlik Görevlilerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma: ÇOMÜ Örneği” başlıklı bu araştırmada; özel güvenlik görevlilerinin yetiştirilmesi; görev, yetki ve sorumlulukları ile bu görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları mesleki sorunların bir irdelenmesi yapılmış, betimsel araştırma yöntemi kullanılarak durum saptaması gerçekleştirilmiş, sorun teşhisi yapıldıktan sonra alandan toplanan veriler Maxqda programında kategorileştirilmiş ve değerlendirilmiştir.

Bu bulgular ışığında sorunlar ortaya konmuş ve bu sorunların çözümlenmesine yönelik uygulanabilir öneriler getirilmiştir. Bu çalışmanın temel amacı; özel güvenlik mesleğini geliştirmek, özel güvenlik görevlilerinin mesleki sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak ve özel güvenlik görevlilerinin başta eğitimleri olmak üzere çağın gereklerine göre yetişmelerine destek olmaktır.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın çalışma evrenini ÇOMÜ özel güvenlik personeli oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan 17 özel güvenlik personeli ile ilgili sosyo-demografik özellikler “Tablo 1: Araştırmanın Örnekleme”nde verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Örnekleme

Cinsiyet	n	Öğrenim	n
Kadın	3	Lise	6
Erkek	14	Önlisans	9
		Lisans	2
Meslekte yıl	n	Kurumda yıl	n
1-4	1	1-4	2
5-9	2	5-9	3
10-14	8	10-14	7
15-19	5	15-19	5
20+	1	20+	-
Toplam	17	Toplam	17

Araştırmanın örneklemini araştırmayı kabul eden 2’si yönetici 17 özel güvenlik personelidir. Katılımcıların çoğunluğunu erkek, ön lisans mezunu ve 10-14 yıl arası çalışan özel güvenlik görevlileri oluşturmaktadır.

Veri Toplama Tekniği

Araştırmanın verileri görüşme tekniği kullanılarak ve görüşme sırasında not tutularak toplanmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu; özel güvenlik görevlilerinin aldıkları eğitimler, sahip olmayı gerektiren özellik ve nitelikler, mesleğin iş riskleri, özel güvenlik hizmetlerinde yönetim, örgütlenme ve işleyişte yaşanan sorunlar, hizmetlerin kalitesini artırmak için neler yapılacağına yönelik önerilerle ilgili 16 adet açık uçlu soruyla; cinsiyet, yaş, eğitim, görev süresi gibi 4 adet demografik sorudan oluşmaktadır. Görüşmeler Eylül-Kasım 2023 tarihleri arasında önceden randevu alınarak 35-40 dakika arasında bir sürede gerçekleştirilmiştir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda açık kodlar oluşturulmuştur. Buna göre kodlar arasındaki ilişkilerin oluşturduğu yapı sonucunda 481 adet açık kodlama yapılmıştır. Bu kodların görselleşmesinde frekans (f) tablo ve grafikleri, yoğunluk tabloları kullanılmıştır.

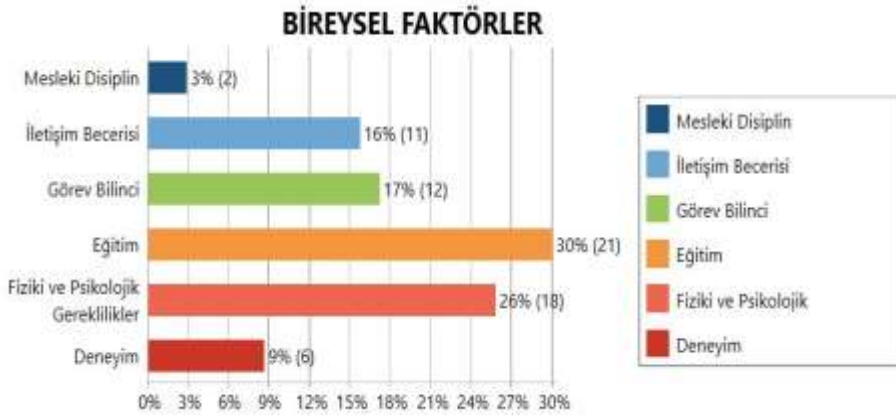
Araştırmanın Tema ve Kod Sistemi

Özel güvenlik görevlilerinin mesleki sorunlarına ilişkin gerçekleştirilen araştırmada; 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili yönetmelik incelenerek özel güvenlik hizmetlerini etkileyen faktörler, mesleki sorunlar, ÇOMÜ özel güvenlik hizmetleri ve öneriler olmak üzere üç ana tema ve kodlamalar oluşturulmuştur.

Özel Güvenlik Hizmetlerini Etkileyen Faktörler

Özel güvenlik hizmetlerini etkileyen faktörler “**bireysel, örgütsel ve diğer faktörler**” olarak kodlanmıştır.

Bireysel Faktörler

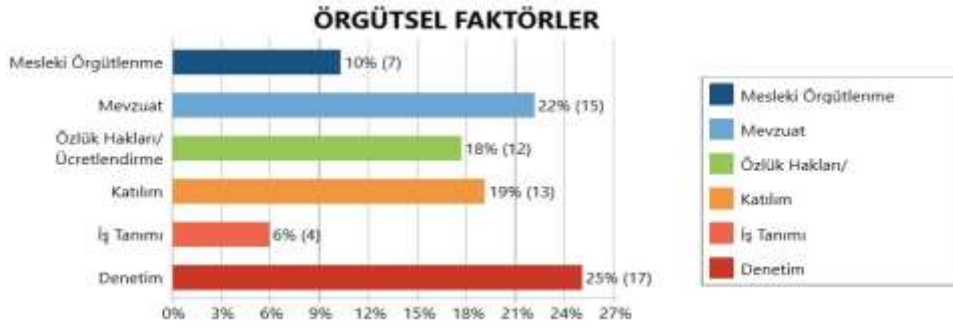

Katılımcıların büyük çoğunluğu, özel güvenlik görevlilerinin eğitimi (21) ile ilgili önemi vurgulamışlardır. Özel güvenlik mesleği için çoğunlukla, etkili iletişim ve ilk yardım derslerinin yanı sıra toplumsal olaylarda davranış, yangın, öfke kontrolü, iş sağlığı ve güvenliği, mevzuat bilgisi, narkotik, silah, yakın koruma gibi eğitimler verildiği de ifade edilmiştir. Bununla birlikte caydırıcı bir fiziksel özelliğe sahip olmanın ve öfke kontrolü, cesaret, çeviklik, soğukkanlılık ve empati gibi özelliklerin gerekliliği fiziksel ve psikolojik gereklilikler alt koduyla eğitim alt kodundan sonra en fazla kodlanan alt kod olmuştur.

Eğitim alt koduyla ilgili “Biz çok sıkıştırılmış eğitimler alıyoruz. Bu mesleğin daha fazla ciddiye alınması için ön lisans programlarının ve nitelikli sınavların getirilmesi gerekir.” ifadesinde olduğu gibi mesleki gelişim için “eğitime önem verilmesi” alt koduyla öneriler de sunularak iki alt kod arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

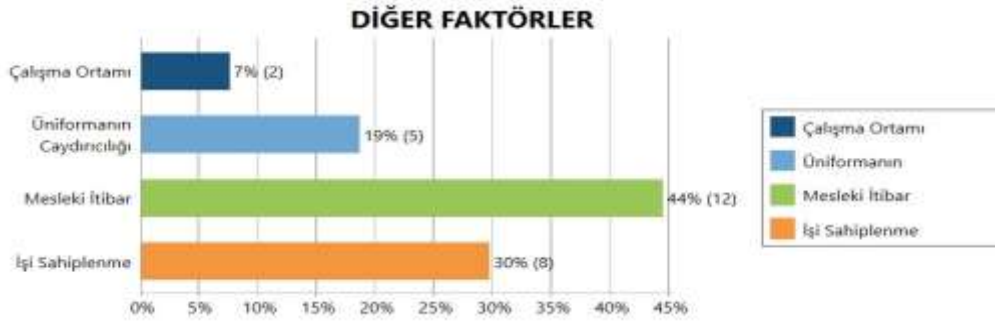
Bireysel faktörler arasında daha az vurgulanan alt kodlardan deneyim ile ilgili “deneyimli olmadan sorumluluk yüklenmemesi gerekir” ifadesinde olduğu gibi deneyim alt kodunda yetki/sorumluluk gibi kavramlara yer verilmiştir.

Örgütsel Faktörler

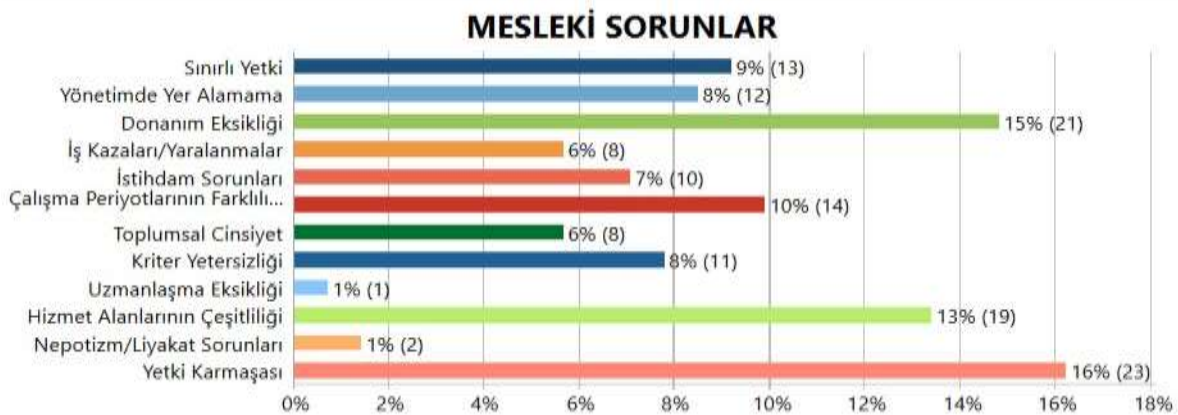
Katılımcılar, özel güvenlik hizmetlerini etkileyen örgütsel faktörleri genel olarak denetim ve mevzuatla ilişkilendirerek açıklamışlardır. Örgütsel faktörler kodlamasında denetimin sıklığı ile hizmetlerin etkinliğinin arttırıldığını ifade eden “denetim” alt kodu en fazla vurgulanmıştır. 15. katılımcı dışındaki tüm katılımcılar (16 kişi) tabii olunan yasal mevzuat ile ilgili tam bir bilgi vermektedir. Denetimlerin kurum içi ve İçişleri Bakanlığı tarafından yapıldığını, genellikle gece ve kılık kıyafet denetimleri yapıldığı, denetimlerin kişileri değil kurumları denetleyecek şekilde yapılması, nöbet tutulan ortamların da denetlenmesi gerektiği ve yaptırımının olması belirtilmiştir.

Diğer Faktörler

Katılımcıların büyük çoğunluğu özel güvenlik hizmetlerini etkileyen diğer faktörler arasında en etkili olanı mesleki itibar olarak görmektedir. Mesleki itibar alt kodu ile işi sahiplenme alt kodları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Diğer faktörler arasında yer alan üniformanın caydırıcılığı alt koduyla ilgili ifadelerde ise genel olarak mesleki saygınlığı arttırması şeklinde ifadelere yer verilmiştir.

Mesleki Sorunlar

Katılımcılar genel olarak meslek sorunlarını kamu-özel sektördeki farklı hizmet ve haklar kaynaklı, yöneticilerden kaynaklı, kadın istihdamından kaynaklı ve saygı görmemeden kaynaklı sorunların yaşandığını belirtmişlerdir. Mesleğin imajının kötü olması, özel sektörde yetki dışı istismarın varlığı, nitelikli eğitimin olmaması, sınırlı yetki, özlük haklarını alamama, ücret adaletsizliği, liyakat eksikliği gibi sorunlar da katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Katılımcılar; farklı çalışma sistemleri ve ücretlendirmelerin, sorumluluk alanının geniş ve riskli olmasının, yetkilerin sınırlı olmasının, yardımcı kolluk olmanın getirdiği sorunların, arkalarında duran yöneticilerin olmamasının, yöneticilerin fikirlerini almama ve kurallara uymamalarının örgütlenme ve işleyişte sorun oluşturduğunu belirtirken 6 kişi örgütlenme ve işleyişte sorun yaşanmadığını belirtmiştir.

Katılımcılar, özel güvenlik hizmetlerinin sunumunda cinsiyete göre kadın personelin çalışması ile ilgili kadın istihdamına olumlu ifadelerde bulunurken 10. katılımcı kadın istihdamı ile ilgili hizmet alanının çeşitliliği ve çalışma periyotları nedeniyle sorun yaratabileceği şeklinde toplumsal cinsiyet alt kodunu vurgulamıştır.

Katılımcılar sağlanan donanımın yeterli ancak eski teknoloji olduğunu, kamera ve turnikelerin genel olarak bozuk ve risk oluşturduğunu, yetkinin olmayışının donanımı kullanmada sorun oluşturduğunu, toplumsal olaylara müdahale etmede sorun oluşturduğunu, kıyafetlerin mevsim şartlarına uymadığını belirtmişlerdir. Donanım eksikliği ile yapılan kodlamalar da “Kameralar, turnikeler, otomatik kapıların sık bozulduğunu ve çağa uyum sağlayacak şekilde değiştirilmeli.” ifadesinde olduğu gibi donanım eksikliği ile hizmet kalitesini arttırmaya yönelik öneriler olarak “teknolojik gelişmelerin takibi” alt kodlamasında önerilerde bulunulmuştur.

ÇOMÜ ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ VE ÖNERİLER

ÇOMÜ özel güvenlik hizmetleri ve öneriler temasına ilişkin hizmet sunumunda karşılaşılan sorunlar, hizmet kalitesini arttırmaya yönelik öneriler ve mesleki gelişim için öneriler olmak üzere kodlamalar yapılmıştır.

Hizmet Sunumunda Karşılaşılan Sorunlar

Katılımcıların önemli bir kısmı tarafından önemsiz olarak görüldüğünü, saygısızca davranışlara maruz kaldığı ve üstenci yaklaşıldığını “mesleki saygınlık” alt kodunda vurgulanmıştır. Ayrıca, kişilerin onlara karşı empati yapmadığı, genel olarak zorluk çıkararak gördüklerini belirtirken yöneticilerin kendilerine sahip çıkmadığını da ifade etmişlerdir. Katılımcıların üçü mesleğe karşı algının olumlu olduğunu belirtirken genel olarak algının olumsuz olduğu görüşü belirtilmiştir.

Katılımcılar genel olarak ÇOMÜ özel güvenlik hizmet sunumunda; iletişim kaynaklı, siyasi görüş kaynaklı, tek başına nöbet tutmanın getirdiği, binalarda yangın ve su baskını, ayrımcılık, köpek saldırıları, alkollü bireylerden kaynaklı çalışma ortamından kaynaklanan sorunlarla ve fiziksel müdahale gerektiren olaylarla karşılaşmaktadırlar.

Hizmet Kalitesini Arttırmaya Yönelik Öneriler

Katılımcılar hizmet kalitesinin; donanım eksikliğinin teknolojik araçlarla giderilmesi, yasal-yönetmelik düzenlemelerle standartlaşma, iş sağlığı ve güvenliğine önem verilmesi, yasal sınırların oluşturulması ve sosyo-ekonomik destekle gerçekleşeceği vurgulamışlardır. Genel olarak yetkilerin genişletilmesi, çalışma standartlarının oluşturulması, tek çalıştırılmanın önüne geçilmesi ve yaptırım uygulayabilme gibi yasal-yönetmelik düzenlemeler önemli görülmüştür. Nitelikli personel sayısının artırılması, teknolojik araçların güvenliğe daha fazla kullanımı, donanımların artırılması, özel güvenlik yöneticilerinin yetiştirilmesi, personele savunma sporları eğitimi verilmesi ve özel güvenliğe branşlaşmaya gidilmesi kapasiteyi geliştirerek hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Mesleki Gelişim İçin Öneriler

Katılımcılar, mesleki gelişim için en fazla “eğitime önem verilmesi” alt kodunu vurgulamıştır. “Seminerlerin gerçekleştirilmesi, üniversitelerde özel güvenlikle ilgili bölümlerin açılması ve istihdamda önemli olması, savunma sporlarıyla ilgili teknik bilgilerin verilmesi...” ifadesinde olduğu gibi eğitime verilmesi ve uzmanlaşma alt kodları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bununla birlikte; kapsamlı toplumsal olaylara müdahale, iletişim, yangın, ilk yardım, dijital istihbarat, kimyasal madde ve köpek eğitimleri gibi eğitimler hizmet kalitesinin artırılmasında önemli faktörler olarak görülmektedir.

Teşekkür gibi motivasyon araçları, dernekleşme gibi bir araya getirecek organizasyonlar, yaşam alanlarının iyileştirilmesi ve kamu-özel gelir dağılımında adalet sağlanması motivasyonu etkileyerek hizmet kalitesinin artırılmasına katkı

sağlayacaktır. Ayrıca iş rotasyonu ve oryantasyonun varlığı da mesleki gelişim için öneriler arasında ifade edilmiştir.

SONUÇ

Özel güvenlik hizmetleri, kamu güvenliğinin sağlanması ve koruma alanında geçmişten günümüze önemini koruyan bir olgudur. Özel güvenlik algısı, geçmişi yüzyıllar öncesine dayanmakta olup her dönemin belirli şartları doğrultusunda ülkeler arasında da değişikliklerle varlığını korumaktadır. Geçmiş yıllarda bireylerin canlarını, ailelerini ve mallarını korumaları amacıyla kurulan gözetleme kuleleri ve hayvanların korunması için kullanılan alarm sistemine kadar özel güvenliğin temeli oluşmaktadır. Sanayileşmenin de etkisiyle birlikte büyük kentlerin doğması da özel güvenlik alanındaki gelişmelere öncülük etmiştir. Bununla birlikte toplumun sosyal öğeler sonucunda bir araya gelip oluşturulan olgularla kavram gelişmesini sürdürmüştür. Sektörün ulaştığı büyüklük ile toplumun yaşamını belirleyici yasa düzenlemeleri de güvenlik alanında beraberinde getirmiştir. Ancak, bu hizmetlerin karşılaştığı çeşitli sorunlar vardır. “Türkiye’de Özel Güvenlik Görevlilerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma: ÇOMÜ Örneği” adlı araştırmada özel güvenlik hizmetlerinin karşılaştığı bazı sorunlar ele alınmış ve bu sorunların çözüm yolları irdelenmiştir.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun 26.06.2004 tarihinde, ilgili Kanunun uygulanmasına ilişkin Yönetmelik ise 07.10.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun ve Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar özel güvenlik hizmetlerine ilişkin hizmetlere yönelik uygulamanın kolaylaştırılması, ortaya çıkan sorunların giderilmesi ve belirsizliklerin açıklığa kavuşturulması için çeşitli çalışmalar, genelge, yönerge ve emirler gönderilmiştir.

Özel güvenlik hizmetlerinin yasal alt yapısını oluşturan 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun hem kurumlarda hem kuruluşlarda hem de işletmelerde uygulanmak zorundadır. İlgili kanunda ise sınırlı bir yetki alanına sahip olan, görev alanlarında gerçek veya tüzel kişileri korumakla görevli olan kişiler özel güvenlik olarak tanımlanmaktadır.

Toplum tarafından özel güvenliğin bir kolluk görevi yaptığı kabul edilmesine karşın, özel güvenliğin kolluk kuvvetleri içindeki yeri ile ilgili tartışmalar günümüzde halen devam etmektedir. Kolluk hizmetleri bağlamında özel güvenlik hizmetlerinin konumu tam olarak sınırları ve yetkileri ile belirli değildir.

Toplumun güvenliği ile ilgili bu meslekte, özel güvenlik görevlilerinin iyi yetiştirilmesi gereklidir. Günümüzde verilen teorik eğitimin güçlendirilmesinin yanı sıra pratik (uygulama) eğitimine de önem verilmelidir. Yapılan bilimsel araştırmalarda; özel güvenlik görevlilerinin maaşlarındaki düşük ücret politikaları, mesleğe karşı olan toplumsal algının zayıf yönde olması ve aldıkları eğitimin çoğunlukla teoriye yönelik olması gibi nedenlerle, verilen eğitimleri önemsemedikleri, özel güvenlik görevlisi adaylarının amaçlarının çoğunlukla sertifika almaya yönelik olduğu görülmektedir. Bu nedenle de özellikle beklenmedik olaylarda, olaylara yaklaşım konusunda ciddi iletişim sorunu, ne yapacağını ve nasıl davranması gerektiğini bilememe, yakın savunma teknikleri konusunda yetersiz, hukuksal konularda eksik bir biçimde yetiştirilmektedirler.

Sonuç olarak özel güvenlik hizmetleri çeşitli mesleki sorunlarla karşı karşıyadır. Ancak, bu sorunlar mekaniktir ve zorlukların üstesinden gelmek için etkili çözüm yolları bulunmaktadır. Kaliteli eğitim, etkin denetim, teknolojik yeniliklere yatırım yapma ve iş gücü yönetiminde stratejik bir yaklaşım benimseme, özel güvenlik hizmetlerinin daha etkin ve güvenilir olmasını gerçekleştirecektir.

Özel güvenlik görevlileri, benzer hizmetleri sunan kamu kolluğundaki güvenlik görevlilerine hem ücretler hem teknoloji hem yetki ve görevler anlamında yakınlaştırılmalıdır. Onların hukuksal sorunlarına destek verilmeli, özendiriciler getirilmeli, motivasyon araçları kullanılmalıdır. Süreç içerisinde polislik mesleği ve kurumsallaşmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Böylelikle eğitilmiş ve nitelikli özel güvenlik görevlileri, kurumsal yaşama destek sağlayacak ve hizmet kalitesini artıracaktır.

KAYNAKÇA

- Acun, S. (2018). Özel Güvenlik Teşkilatı: Türkiye Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Akbaş, F., Dursun, Y. G., & Ürün, E. (2018). Özel Güvenlik Mesleğinin Unvan Sorunu ve Gelişimi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(6), 230-240.
- Alpkutlu, M. (2017). Türkiye’de Özel Güvenlik Politikasının Analizi. Doktora Tezi. Polis Akademisi.
- Aras, H. (2018). Özel Güvenlik Görevlilerinde Kurumsal Uzmanlaşma: Bir Model Önerisi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7(1), 131-158.
- Arends, J. Frederik M. (2012), “Homeros’dan Hobbes ve Ötesine: Avrupa Geleneğinde “Güvenlik” Kavramı”, Mustafa Aydın ve diğerleri (Ed.), *Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe*, 1. Baskı (199-223), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Bakan, S., Şahin, S. (2018). Uluslararası Güvenlik Yaklaşımlarının Tarihsel Dönüşümü ve Yeni Tehditler. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 4(2), 135-152.
- Bakkal, G. (2009). Yeni Bir Organizasyon: Özel Güvenlik Teşkilatı, Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi.
- Başoğul, A. (2007). Türkiye’de Özel Güvenlik Hizmetleri ve 5188 Sayılı Kanun, Yüksek Lisan Tezi, Muğla.
- Birdişli, F. (2011). Ulusal Güvenlik Kavramının Tarihsel ve Düşünsel Temelleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(31), 149-169.
- COESS (2015). Avrupa Özel Güvenlik Servisleri Konfederasyonu Sektör Raporu.
- Çavdar, E., Gürbüzkol, R. (2016). Özel Güvenlik Hizmetlerinde Kalite: Van YYU Uygulaması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 74-90.
- Dalda, Y. V. (2013). Karşılaştırmalı Özel Güvenlik Mevzuat ve Uygulamaları. 3.Uluslararası Özel Güvenlik Sempozyumu, (s. 55-67). Gaziantep.
- Derdiman, C. (2013). Özel Güvenlik Hizmetlerinin Niteliği ve Etkin Bir Şekilde Yürütülmesi İçin Yapılması Gereken Düzenlemeler. 3. Ulusal Özel Güvenlik Sempozyumu (1-2 Mart 2013/ Gaziantep), Fıstık Basın Yayın Reklamcılık ve Tic Ltd. Şti. 37-56: Gaziantep.
- Domaç, Ç. (1998). Özel Güvenlik Personeli Eğitimi (2. Baskı). İstanbul.
- Domaç, Ç. (2006). Özel Güvenlik Personelinin Eğitimi, Umut Matbaacılık, İstanbul.
- Gürbüzkol, R. (2013). Özel Güvenlik Hizmetlerinde Kalite Boyutları. Yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Haspolat, E. (2012). Neoliberalizm ve Baskı Aygıtının Dönüşümü, Türkiye’de Özel Güvenliğin Gelişimi. Ankara: Notabene Yayınları.

- Kaygısız, M. (2008). Özel Güvenlik Mevzuatı ve Hizmetleri, Ankara.
- Metli, O. (2013). İç Güvenlik Hizmetlerinde Yerelleşme Örneği Olarak Özel Güvenlik. 3.Ulusal Özel Güvenlik Sempozyumu, (S. 1-13). Gaziantep.
- Mil, İ.H. (2014). Türkiye’de Özel Güvenlik Sistemi ve Yönetimi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 4(1), 117-134.
- Şafak, A. (2000) “Türkiye’de Özel Güvenlik Şirketleri Kurma Girişimleri ve Yasal Durumu”, Polis Bilimleri Dergisi, 2 (7-8): 1-12.
- Tanrısever, O. (2014). Güvenlik. A. Eralp içinde, Devlet ve Ötesi: Uluslararası İlişkilerde Temel Kavramlar (s. 107-124). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Uçkun, C., Yüksel, A., Demir, B. (2012). Özel Güvenlik Sektörünün Türkiye’deki Rolü ve Dünya’daki Konumu. Ejoboc (Electronic Journal of Vocational Colleges), 2(2), 22-30.
- Ünal, Ç. (2000) Özel Güvenlik, Ankara.
- Yılmaz, A. (1996). Güvenlik Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Özel Güvenlik Sistemi, Malatya: Okyanus Dağıtım.

İnternet Kaynakları

- COESS, (2020) Private Security Services in Europe- CoeESS Facts and Figures 2020, <https://www.coess.org/> (Erişim Tarihi: 15.6.2024)
- Mevzuat Bilgi Sistemi, E- Mevzuat, “5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun”, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5188.pdf> ((Erişim Tarihi: 25.7.2024)